

اثر بخشی خانواده در کاهش معضلات اجتماعی

نویسنده:

صدیقه بابائی

انتشارات رویش بهاری

(rooyeshebahari)

سرشناسه	: بابائی، صدیقه، ۱۳۶۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: اثربخشی خانواده در کاهش معضلات اجتماعی نویسنده صدیقه بابائی.
مشخصات نشر	: رویش بهاری، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	: ۹۵ ص. ۵/۲۱×۵/۱۴ س.م.
شابک	: ۹۴ - ۷ - ۴۸۷۱ - ۶۲۲ - ۹۷۸.
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
موضوع	: خانواده‌ها -- جنبه‌های جامعه‌شناختی
موضوع	: Families -- Sociological aspects
موضوع	: خانواده‌ها -- جنبه‌های روانشناسی
موضوع	: Families -- Psychological aspects
رده‌بندی کنگره	: HM۸۱۱
رده‌بندی دیویی	: ۳۰۲/۵۴۲
شماره کتاب‌شناسی ملی	: ۹۹۲۱۹۴۵

اثربخشی خانواده در کاهش معضلات اجتماعی

عنوان: اثربخشی خانواده در کاهش معضلات اجتماعی

نویسنده: صدیقه بابائی

طراح جلد: گروه طراحی پلکان

ناشر: رویش بهاری

مدیرتولید: امیر حیدری

شابک: ۹۴ - ۷ - ۴۸۷۱ - ۶۲۲ - ۹۷۸.

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شناسه: ۱۵۴۱

نوبت چاپ: اول زمستان ۱۴۰۳

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیشگفتار.....	۵
مقدمه.....	۷

خانواده و معضلات اجتماعی

معناشناسی.....	۱۲
اهمیت جایگاه خانواده.....	۱۷
جایگاه مادر در خانواده.....	۲۰
جایگاه پدر در خانواده.....	۲۱
فرزند.....	۲۲
جایگاه فرزندان.....	۲۲
نیازهای اساسی فرزند.....	۲۳

انواع خانواده

خانواده سهل گیر.....	۲۷
خانواده مستبد و سخت گیر.....	۲۹
خانواده مقتدر و متعادل.....	۳۱

خانواده و انحرافات اجتماعی

زمینه های انحرافات اجتماعی.....	۳۵
توانایی های ذهنی.....	۳۶
شرایط خانوادگی.....	۳۶

نتیجه‌گیری

بنیاد خانواده به عنوان یک واحد اجتماعی کوچک، جایگاه رفیع و پر منزلتی در رشد و توسعه مادی و معنوی هر جامعه‌ای دارد. در متون دینی نیز بدان توجه ویژه‌ای شده است تا جایی که پیامبر اکرم (صلی‌الله و علیه و اله) هیچ بنایی را در اسلام محبوب‌تر از خانواده نزد خود نمی‌داند. از سوی دیگر این رشد و توسعه تا زمانی است که انحراف و آسیبی به این نظام کوچک وارد نیاید چرا که فساد خانواده موجب فساد کل جامعه می‌گردد.

عواملی که باعث انحراف افراد در جامعه می‌گردد می‌توان به مواردی مانند: کم‌هوشی، فقر فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی، تعارض در خانواده، خانواده‌های ازهم‌پاشیده، بی‌محبتی والدین نسبت به فرزندان، نبودن ضوابط اخلاقی و اعتقادی صحیح در خانواده، تحقیر و شکست در مدرسه، احساس حقارت ناشی از عیوب جسمانی و یا علل تخیلی یا واقعی اشاره کرد.

از انحرافات اعتقادی که در عصر حاضر بسیار گسترش یافته، تمایل افراد به فرقه‌های نوظهور و عرفان‌های کاذب، دین‌گریزی و دین ستیزی است که خانواده‌ها می‌توانند با تربیت معنوی فرزندان خود از بروز آن جلوگیری کنند. از راهکارهای تربیتی می‌توان به تغییر و اصلاح در رویکردهای معرفتی خانواده‌ها، قراردادن خدا در متن زندگی، جدی‌گرفتن تربیت دینی فرزندان، هدایت فرزندان به کانون‌های مذهبی و فضاسازی معنوی یا الگوسازی اشاره داشت.

از دیگر معضلاتی که خانواده و اجتماع را تهدید می‌کند انحراف اخلاقی است که می‌توان به برخی مانند بدحجابی، روابط آزاد و دوستی با جنس مخالف، فحشا، سرقت اشاره داشت. برای کاهش این معضلات در جامعه لازم است که خانواده به عنوان مرکز حفظ سنت‌های دینی و اخلاقی و کانون رشد

عاطفی وظایف خود را به خوبی ایفا کرده و با حفظ حریم و تکریم افراد و محبت کردن به آنها زمینه آرامش جسمی و روحی را فراهم آورد. مدگرایی و برنامه‌های ماهواره‌ای، فقر، غیبت پدر، طلاق و اعتیاد هم از جمله انحرافات فرهنگی می‌باشد که خانواده می‌تواند با دوستی با فرزند و تقویت اعتقادات او، ایجاد سازگاری در محیط خانه، ایجاد بستر مناسب برای احساس امنیت، تلاش در جهت تأمین نیازهای مادی و معنوی، مراقبت نسبت به اعمال و رفتار فرزندان، برنامه‌ریزی مناسب برای تنظیم اوقات فراغت، نظارت جدی نسبت به دوست‌یابی، پرهیز از انتقاد غیرسازنده و دادن مسئولیت و تکلیف به آنها آموختن راه مقاومت و پایداری در برابر فشار همسالان این انحرافات را کاهش دهد.

فهرست منابع

* قرآن کریم

کتاب فارسی

۱. اکبری، ابوالقاسم، مشکلات نوجوانی و جوانی، چاپ اول، بی جا: نشر ساوالان، ۱۳۸۱.
۲. امیر حسینی، خسرو، خانواده خوشبخت فرزند موفق، چاپ هشتم، تهران: عارف کامل، ۱۳۸۲.
۳. آیت الهی و دیگران، زهرا، دانش خانواده و جمعیت، چاپ بیست و دوم، قم: نشر معارف، ۱۳۹۶.
۴. جهانگرد، یدالله، نحوه رفتار والدین با فرزندان، چاپ چهارم، تهران: انتشارات انجمن اولیاء و مربیان جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۳.
۵. حسینی دشتی، محمد کاظم، دائرة المعارف بزرگ اسلامی، ج ۲۲، چاپ اول، تهران: مرکز دائرة المعارف بزرگ اسلامی، ۱۳۶۷.
۶. حسینی دشتی، مصطفی، معارف و معاریف، ج ۱ و ۵، چاپ اول، تهران: آرایه، ۱۳۸۵.
۷. خلیلی شورینی، سیاوش، روان‌شناسی نوجوانی، چاپ اول، تهران: یادواره کتاب، ۱۳۷۷.
۸. عباسوند، فریبا، زن در اسلام، نشر هاجر، چاپ دوم، قم: ۱۳۹۶.
۹. فرساد و دیگران، حامد، پیشگیری از اعتیاد، چاپ دوم، تهران: دفتر آموزش و ارتقای سلامت معاونت سلامت وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، ۱۳۸۹.
۱۰. فقیهی، علی نقی، تربیت جنسی، چاپ ششم، قم: سازمان چاپ و نشر دارالحديث، ۱۳۹۱.
۱۱. قائمی، علی، آسیب‌ها و عوارض اجتماعی ریشه یابی، پیشگیری، درمان، چاپ دوم، بی جا: نشر امیری، ۱۳۶۶.
۱۲. مریجی، شمس‌الله، بررسی عوامل مؤثر در کج‌روی و نقش خانواده در آن، چاپ اول، بی جا: معارف، ۱۳۹۳.
۱۳. معین، محمد، فرهنگ فارسی معین، ج ۲، چاپ دوم، تهران: نامن، ۱۳۸۴.
۱۴. نوابی نژاد، شکوه، رفتارهای بهنجار و نابهنجار کودکان و نوجوانان و راه‌های پیشگیری و درمان نابهنجاری‌ها، چاپ پنجم، تهران: انجمن اولیا و مربیان جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۵.

کتاب عربی

۱. محمد بن حسن الحر العاملی، وسائل الشیعه الی تحصیل مسائل الشریعه، ج ۱۳ و ۱۵.
۲. ظهیری، علی اصغر، کشکول اهل بیت (علیه‌السلام)، ج ۱.

۳. مجلسی، بحارالانوار، ج ۷۳.

مقالات

۱. اسفندیاری، اسماعیل، فقر و انحرافات اجتماعی، کتاب زنان، شماره ۲۱، سال ششم، ۱۳۸۲.
۲. اکبری، قدسیه، بلوکی، افضل، آب یاری، مرضیه، "اصول و مبانی تعالی خانواده در سبک زندگی اسلامی"، سرشت تا بهشت، موسسه فرهنگی قرآن و عترت پیامبر اعظم (ص)، نشر سردار شهید طوسی، ساری، ۱۳۹۶.
۳. پسند، مریم، "بررسی راه کارهای مقابله با گرایش به عرفان‌های نوظهور و گسترش آن‌ها در ایران"، فصلنامه پژوهش‌های حفاظتی - امنیتی دانشگاه جامع امام حسین (علیه السلام)، ش ۱۴، ۱۳۹۴.
۴. حسینی، معصوم، اصفهانی، عبدالله، "آسیب شناسی اعتقادی و اخلاقی خانواده و ارائه راهکارها"، همایش آموزه‌های اسلامی، انسان معاصر و نظام خانواده، ساری، ۱۳۹۶.
۵. حسینی، معصومه، "علل خانوادگی انحرافات جنسی"، شمیم یاس، ش ۱۳۷، سال دوازدهم، ۱۳۹۳.
۶. خادمی، عین الله، کوکرم، فاطمه، "بررسی آسیب‌های برنامه‌های ماهواره بر نظام خانواده"، سرشت تا بهشت، موسسه فرهنگی قرآن و عترت پیامبر اعظم (ص)، نشر سردار شهید طوسی، ساری، ۱۳۹۶.
۷. زکوی، علی اصغر، مرزبند، رحمت الله، "خانواده و مسئولیت فراموش شده بر پایه آموزه‌های اسلامی"، سرشت تا بهشت، موسسه فرهنگی قرآن و عترت پیامبر اعظم (ص)، نشر سردار شهید طوسی، ساری، ۱۳۹۶.
۸. زهره، داودی، میثم، شیر خدایی، محسن، نورایی، «طراحی الگوی تبلیغات تجاری سازگار با خانواده‌ها از منظر اسلام با رویکرد ترکیبی»، سرشت تا بهشت، موسسه فرهنگی قرآن و عترت پیامبر اعظم (ص)، نشر سردار شهید طوسی، ساری، ۱۳۹۶.
۹. ساجدی، مهدی، بیگم فقیهی، فاطمه، "آسیب شناسی پوشش و عفاف خانواده در عصر حاضر از دیدگاه قرآن و سنت"، سرشت تا بهشت، موسسه فرهنگی قرآن و عترت پیامبر اعظم (ص)، نشر سردار شهید طوسی، ساری، ۱۳۹۶.
۱۰. سنائی، نقی، اسماعیل پور، محمد تقی، "تحکیم خانواده در سبک زندگی اسلامی"، سرشت تا بهشت، موسسه فرهنگی قرآن و عترت پیامبر اعظم (ص)، ساری، نشر سردار شهید طوسی، ساری، ۱۳۹۶.
۱۱. صفا، داود، «علل گرایش به اعتیاد راه‌های پیشگیری و درمان»، معرفت، ش ۹۱، ۱۳۸۴.

۱۲. فولادی، محمد، "علل و عوامل پیدایش آسیب‌های اجتماعی و راه‌های پیشگیری از آن"، معرفت، ش ۹۱، ۱۳۸۴.
۱۳. قبادی و دیگران، علیرضا، «نگاهی فرهنگی به نقش خانواده در تعمیق آموزش‌های هنری»، مجله خانواده و پژوهش، ش ۱۸، ۱۳۹۲.
۱۴. کریمی، ماشاءالله، "مطالعه گونه‌های فرزندپروری رایج و اسلامی و تأثیر آن‌ها در پیش گیری از ناهنجارهای رفتاری فرزندان"، سرشت تا بهشت، موسسه فرهنگی قرآن و عترت پیامبر اعظم (ص) ساری، نشر سردار شهید طوسی، ساری، ۱۳۹۶.
۱۵. کریمیان، حسین، "نگاهی به بزه کاری نوجوانان و جوانان"، معرفت، سال هفدهم، ش ۱۲۶، ۱۳۸۷.
۱۶. گروه اجتماعی، «پدیده‌ی فقر و گسست اجتماعی»، اندیشه حوزه، ش ۶۹، ۱۳۸۷.
۱۷. مریجی، شمس الله، بررسی نقش خانواده در کاهش انحرافات اجتماعی، معرفت فرهنگی اجتماعی، ش چهارم، ۱۳۹۰.
۱۸. میر منافی شמושکی، تقی، حلیمی جلودار، حبیب الله، قاسمی طوسی، محمد اسماعیل، "عوامل مؤثر بر پایداری و مطلوبیت خانواده از منظر قرآن و روایات"، سرشت تا بهشت، موسسه فرهنگی قرآن و عترت پیامبر اعظم (ص) ساری، نشر سردار شهید طوسی، ساری، ۱۳۹۶.
۱۹. هاشمی، ریحانه، نقش زن در زمینه سازی ظهور، انتظار موعود، ش ۲۲، ۱۳۸۶.
۲۰. هاشمیان، احمد، "خانواده و نقش آن در روند تکاملی رشد کودک"، پیوند، ش ۲۳۰، تهران: ۱۳۷۷.
۲۱. یحیی زاده، سلیمان، حسینی شروانی، مهدی، "آموزش مفاهیم دینی به صورت خلاق توسط والدین به فرزندان دختر با استفاده از سیره رسول اکرم صلی الله و علیه و اله"، سرشت تا بهشت، موسسه فرهنگی قرآن و عترت پیامبر اعظم (ص) ساری، نشر سردار شهید طوسی، ساری، ۱۳۹۶.
۲۲. یعقوبیان و دیگران، ناهید، "علل گرایش به بدحجابی از دیدگاه دانشجویان دختر"، نشریه اسلام و سلامت، ش ۳، ۱۳۹۳.